

Feitenkaart vve-monitor Rotterdam 2015

Onderzoek peuterspeelzalen en kinderdagverblijven¹

Deze feitenkaart bevat de resultaten van de jaarlijkse oktobertelling onder alle Rotterdamse peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. Deze telgegevens zijn verwerkt in 10 tabellen. Bijlage 1 bevat een lijst met 'gebruikte begrippen', bijlage 2 gegevens over de respons en bijlage 3 een overzicht van het aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per gebiedsdeel. In bijlage 4 zijn de kerngegevens vve-wachtlijsten 2015 opgenomen.

vve-beleid

Doel van de vve-monitor is de deelname van peuters die wel of niet deelnemen aan een vve-programma te volgen. Peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voeren daartoe met subsidie van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling (MO, Directie Jeugd en Onderwijs) erkende vve-programma's uit voor kinderen en hun ouders. Het doel van vve is om peuters zo goed mogelijk voorbereid in groep 3 aan hun schoolloopbaan te laten beginnen.

vve-programma

De peuters op vve-locaties nemen deel aan activiteiten die hen moeten stimuleren op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal emotionele ontwikkeling. De ouders worden intensief bij de uitvoering van het programma betrokken. De voorschoolse educatie op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven wordt gedurende veertig weken 10 uur per week aangeboden. Daarnaast wordt op een aantal vve-peuterspeelzalen een zogenoemde groep nul uitgevoerd. Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool (een 'gewone' vve-peuterspeelzaal). Groep nul komt voort uit de samenwerking tussen een peuterspeelzaal en een basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn en zorg bij de overstap van groep nul naar de kleuters gegarandeerd. Er is een intensiever ouderprogramma dan bij de een 'gewone' vve-peuterspeelzaal. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-geschoold is, bij een 'gewone' vve-peuterspeelzaal kunnen beide leid(st)ers mbo-geschoold zijn en wordt het vve-programma in drie of vier dagdelen uitgevoerd.

Gebruikte Bronnen

Met de Oktobertelling 2015 zijn gegevens verkregen over de deelname van twee- en driejarigen aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven in Rotterdam. Hiervoor zijn alle instellingen in Rotterdam benaderd die een of meer peuterspeelzalen en/of kinderdagverblijven beheren. Van alle locaties heeft 78 procent gerepsondeerd (onder vve-locaties is de respons 100 procent). Verder is gebruik gemaakt van gegevens van MO, het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP), Cluster Dienstverlening, en Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). De deelname van kinderen aan gastouderopvang maakt geen deel uit van de vve-monitor. De deelname op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen die geen gegevens verstrekten is geschat.

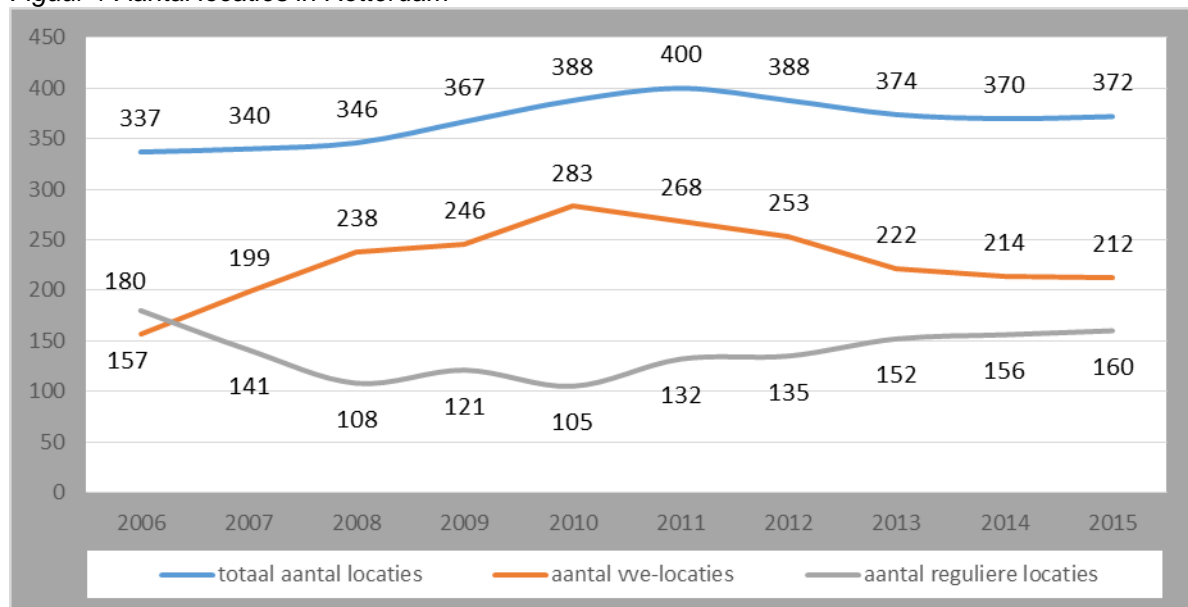
¹ Als we in deze feitenkaart spreken over 'kinderdagverblijven' bedoelen we locaties waar kinderdagopvang wordt aangeboden, en niet organisaties.

Resultaten Oktobertelling 2015

Aantal vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

De vve-monitor verschijnt sinds 2006. Tussen 2006 en 2010 is het aantal vve-locaties jaarlijks toegenomen. Figuur 1 toont de ontwikkeling. Van 157 vve-locaties in 2006 tot 283 in 2010. Dat was het (voorlopige) hoogtepunt. Sindsdien is het aantal vve-locaties gestaag afgenomen, in zowel 2011 als 2012 met 15, in 2013 met 31, in 2014 met 8, en in 2015 is het aantal vve-locaties met slechts 2 afgenomen. De vraag is of daarmee de gestage daling tot staan is gebracht. Rotterdam kende bij de laatste telling **212** vve-locaties. De daling zat in 2012 en 2013 voornamelijk bij vve-kinderdagverblijven. Dit jaar zijn er ten opzichte van 2014 4 vve-kinderdagverblijven bijgekomen: per oktober 2015 zijn er 49 vve-kinderdagverblijven. Bij de vve-peuterspeelzalen verdwenen netto 6 locaties (vooral vanwege samenvoegingen). Het aantal vve-peuterspeelzalen bedraagt 163. Voor alle cijfers: zie **tabel 1**.

Figuur 1 Aantal locaties in Rotterdam

Bijlage 3 laat de verdeling van locaties per gebied zien. Daarin is ook te zien dat op 122 vve-peuterspeelzalen een of meer groepen nul worden uitgevoerd.

Deelname peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder vve)

In **tabel 2** is te zien dat in 2015 het aantal twee- en driejarigen dat naar een peuterspeelzaal gaat, met ruim 6.800 veel groter is dan het aantal twee- en driejarigen dat naar een kinderdagverblijf gaat (bijna 5.200). De verhouding peuterspeelzalen – kinderdagverblijven is sinds 2009 sterk veranderd. Waren de aantallen in 2009 vrijwel gelijk (ongeveer 6.000), in 2010 en 2011 zaten er meer twee- en driejarigen op kinderdagverblijven dan op peuterspeelzalen. In 2012 was de verhouding weer vrijwel gelijk, maar bij de telling in oktober 2013 zaten er al meer 2- en 3-jarigen op peuterspeelzalen dan op kinderdagverblijven. Die ontwikkeling heeft zich in 2014 en 2015 sterk doorgezet. Deze verschuiving van kinderdagverblijven naar peuterspeelzalen is vooral het gevolg van de sterke afname van het aantal vve-kinderdagverblijven (halvering sinds 2010).

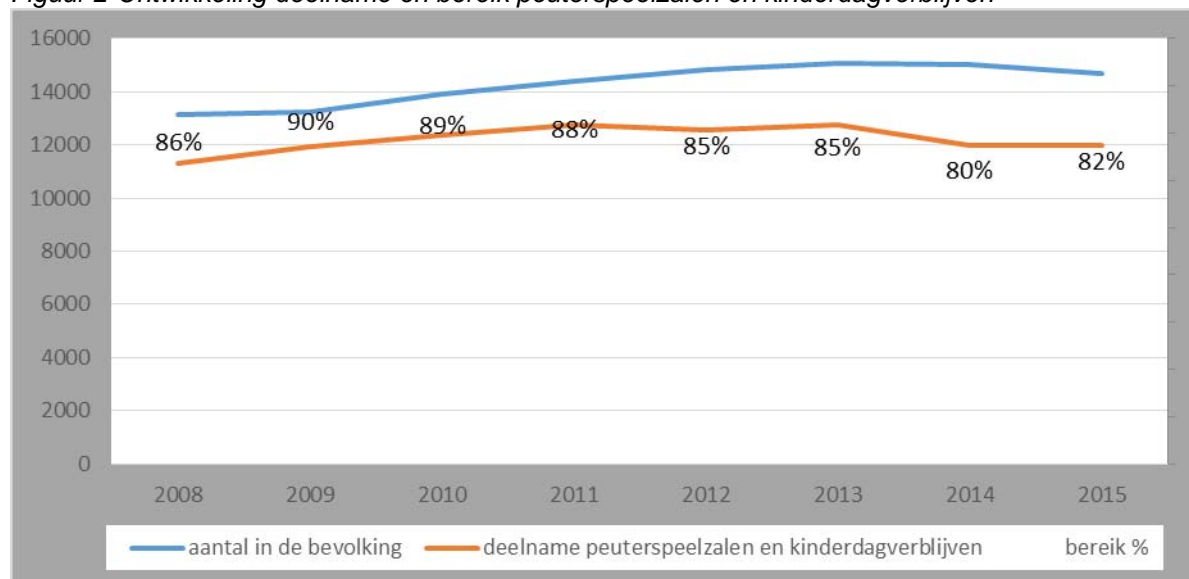
Per 9 oktober 2015 bezoeken *naar schatting* zo'n 6.600 driejarigen uit Rotterdam een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf in Rotterdam. Dat is vergelijkbaar met 2014. Het aantal tweejarigen dat een

peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoekt komt lager uit, op 5.400. Dat is iets meer dan in 2014². Zie hiervoor de **tabellen 3 en 4**.

Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder vve)

Met de deelname van zo'n 5.400 tweejarigen en 6.600 driejarigen bereiken de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (met en zonder vve) in 2015 *naar schatting* 82 procent van alle twee- en driejarigen uit Rotterdam³. Dat is weer wat hoger dan in 2014 (*naar schatting* 80 procent), toen het bereik op het laagste niveau was sinds we het bereik schatten (vanaf 2008). De kleine stijging ten opzichte van (het dieptepunt in) 2014, is het gevolg van meer bereik over de hele linie. Figuur 2 laat de ontwikkeling van de absolute aantallen en het bereik (in percentages) zien. Hoe dichter de lijnen bij elkaar liggen, des te hoger is het bereik.

Figuur 2 Ontwikkeling deelname en bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven

Leeswijzer: de blauwe en rode lijn geven absolute aantallen aan volgens de linkeras. Het percentage is de verhouding van de absolute aantallen. Zo komt 82 procent in 2015 tot stand: 12.000 (geschatte aantal 2- en 3-jarigen dat een psz of kdv bezoekt) gedeeld door 14.702 (aantal 2- en 3-jarigen in de bevolking op 1 oktober 2015).

Driejarigen worden traditioneel vaker bereikt dan tweejarigen: 90 om 73 procent. Een deel van de verklaring hiervoor is dat peuters in peuterspeelzalen doorgaans vanaf 2,5 jaar worden toegelaten. Vergeleken met 2014 worden zowel driejarigen (van 89 naar 90 procent), als tweejarigen (van 71 naar 73 procent) wat vaker bereikt. Zie hiervoor **tabel 5**.

Deelname vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

Van alle twee- en driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 60 procent (ruim 7.100 kinderen) een vve-locatie. Dat aandeel is ten opzichte van 2014 (61 procent) licht gedaald.

Het absolute aantal twee- en driejarigen dat een vve-locatie bezoekt daalt al sinds 2010 gestaag – mede als gevolg van een daling van vve-locaties, en dan voornamelijk als gevolg van een halvering van het aantal vve-kinderdagverblijven. Gingen er in 2010 nog ruim 8.500 2- en 3-jarigen naar een vve-locatie, in 2015 is dat aantal gedaald naar ruim 7.100 kinderen. Voor de cijfers: **tabel 2**.

² Ongeveer 170 twee- en driejarigen (1,4 procent) zijn zowel geplaatst op een (vve) peuterspeelzaal als een (vve) kinderdagverblijf.

³ Overigens is het aantal beschikbare plaatsen in de gastouderopvang in Rotterdam in 2015 3.340. Dat betekent een daling ten opzichte van 2014 (3.575). Het is ook minder dan in 2013 (3.780) en 2012 (3.660). Deze gegevens zijn afkomstig uit het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen.

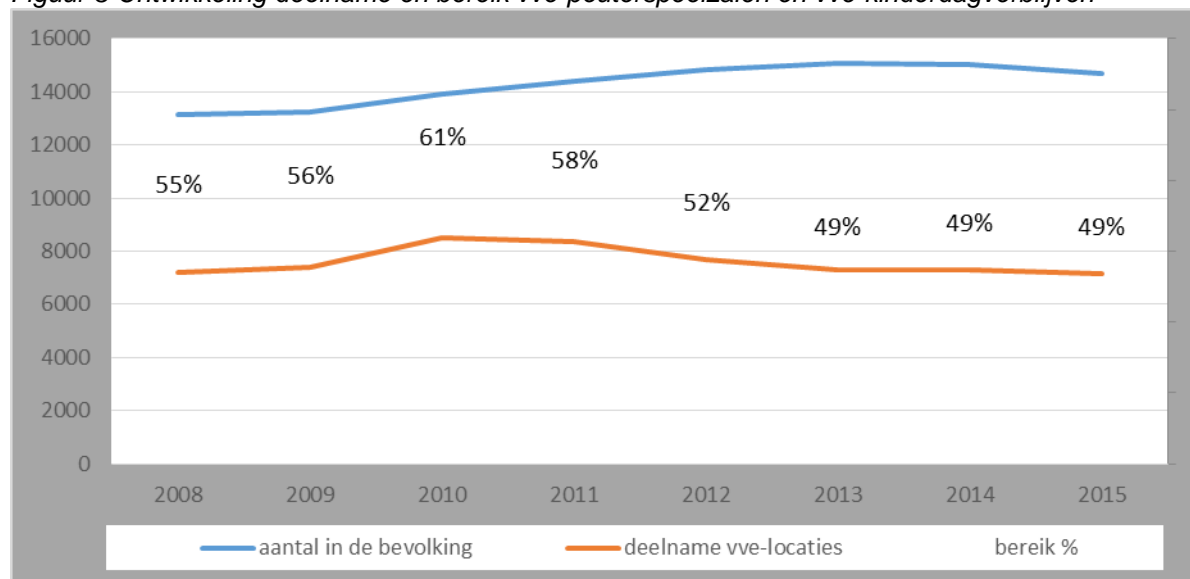
Van alle driejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 63 procent een locatie waar een voorschools educatieprogramma met subsidie van MO wordt uitgevoerd. Dat aandeel is ten opzichte van 2014 gelijk gebleven. Zie daarvoor **tabel 3**.

Van alle tweejarigen die naar een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf gaan, bezoekt 56 procent een vve-locatie. Dat aandeel is ten opzichte van 2014 gedaald (van 58 naar 56 procent). De cijfers voor tweejarigen staan in **tabel 4**.

Bereik vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

De vve-locaties bereiken 49 procent van alle twee- en driejarigen in de bevolking. Dat is gelijk gebleven vergeleken met 2014 en 2013, maar minder dan in 2012 (52 procent), 2011 (58 procent) en 2010 (61 procent).

Figuur 3 Ontwikkeling deelname en bereik vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

Leeswijzer: de blauwe en rode lijn geven absolute aantallen aan volgens de linker-as. Het percentage is de verhouding van de absolute aantallen. Zo komt 49 procent in 2015 tot stand: 4.710 (aantal 2- en 3-jarige doelgroepkinderen dat een vve-locatie bezoekt) gedeeld door 14.702 (aantal 2- en 3-jarigen in de bevolking op 1 oktober 2015).

Er worden in de bevolking relatief meer driejarigen dan tweejarigen bereikt door vve-locaties: 56 om 41 procent. Het bereik onder driejarigen in de bevolking is gelijk aan dat in 2014 en 2013. Na een gestage daling sinds 2010 (toen tweederde van de driejarigen een vve-locatie bezocht), lijkt de daling tot staan gebracht.

Het bereik onder tweejarigen in de bevolking ligt traditioneel lager (mede omdat peuters in peuterspeelzalen doorgaans vanaf 2,5 jaar worden toegelaten). Net als onder driejarigen is het bereik onder tweejarigen gelijk aan dat in 2014 en 2013 (41 procent), zodat ook aan de daling onder tweejarigen (56 procent in 2010) een halt lijkt toegeroepen.

In 2015 bezoeken ruim 3.000 tweejarigen en ruim 4.100 driejarigen uit Rotterdam een vve-locatie. Voor precieze cijfers over het bereik: **tabel 5**.

Doelgroepkinderen

Sinds 1 januari 2015 hanteert de gemeente Rotterdam een nieuwe doelgroep definitie⁴. Voorschoolse voorzieningen behoren sinds 1 januari 2015 deze nieuwe doelgroep definitie te gebruiken bij nieuwe aanmeldingen. Dit betekent dat bij de Oktobertelling 2015 de 'oude' en 'nieuwe' definitie naast elkaar bestaan. Peuters die vóór 1 januari 2015 zijn geplaatst vallen onder de 'oude' definitie; peuters die in de maanden januari en februari 2015 zijn geplaatst, zijn door de instellingen zelf volgens de nieuwe definitie als doelgroepkind geregistreerd; ten slotte, vanaf 1 maart 2015 doet het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) bij het 14 en 24 maanden consult de doelgroep bepaling aan de hand van de nieuwe doelgroep definitie, en verstrekt het CJG aan de ouder een indicatiebrief wanneer een kind een doelgroepkind is.

Bij de oktobertelling is de instellingen gevraagd volgens de oude dan wel de nieuwe definitie gegevens aan te leveren. Dus: van kinderen die geplaatst zijn vóór 1 januari 2015 gegevens voor de oude definitie⁵, en van kinderen geplaatst ná 1 januari 2015 gegevens voor de nieuwe definitie (waarbij voor de maanden januari en februari de instellingen verantwoordelijk waren voor de doelgroep bepaling volgens de nieuwe definitie, en vanaf 1 maart het CJG). Als we op deze manier vaststellen wie een doelgroepkind is, dan blijkt dat van de 2- en 3-jarigen die op een vve-locatie zijn geplaatst (7.140=6.100 psz + 1.040 kdv), er 2.710 (38 procent) tot de doelgroep behoren. Uitgesplitst naar plaatsingsdatum (dus voor of na 1 januari 2015) en werksoort (vve-psz of vve-kdv), levert dat de volgende tabel op:

	we-psz	doelgroep kind	% doelgroep kind	we-kdv	doelgroep kind	% doelgroep kind	Totaal	doelgroep kind	% doelgroep kind
Geplaatst voor 1 januari 2015: oude definitie (instelling)	2.880	2.060	72%	580	250	43%	3.460	2.310	67%
Geplaatst in januari of februari 2015: nieuwe definitie (instelling)	560	200	36%	140	10	7%	700	210	30%
Geplaatst vanaf 1 maart 2015: nieuwe definitie (CJG)	2.660	190	7%	320	0	0%	2.980	190	6%
Totaal	6.100	2.450	40%	1.040	260	25%	7.140	2.710	38%

Het valt op dat het percentage doelgroepkinderen, zoals aangeleverd door de instellingen, onder de nieuwe definitie laag is. Lager dan het percentage dat tot de doelgroep behoorde volgens de oude definitie. Vooral het percentage doelgroepkinderen, zoals door de instellingen aangeleverd, op basis van het aantal afgegeven indicatiebrieven door het CJG (dus vanaf 1 maart 2015, laatste rij in de tabel), is laag.

De instellingen hebben bij de oktobertelling wel van vrijwel alle kinderen de 'oude' gegevens (ter bepaling van de doelgroep volgens de oude definitie) aangeleverd. Ter wille van de vergelijkbaarheid met de vorige feitenkaarten, gebruiken we in deze feitenkaart (voor de laatste keer) de oude definitie ter bepaling van de doelgroep, aangevuld met de kinderen die door de instellingen zelf (indien geplaatst in januari en februari 2015) of door het CJG tot doelgroepkind zijn bestempeld volgens de nieuwe definitie. Het is dan geen 'zuivere' afspiegeling van het officiële aantal doelgroepkinderen op 1 oktober 2015. Op deze samengestelde doelgroep hebben de volgende paragrafen over doelgroepkinderen betrekking. De verwachting is dat de nieuwe definitie tot een lager aandeel doelgroepkinderen in de 2- en 3-jarige bevolking zal leiden.

⁴ Er is sprake van een doelgroepkind voor de vve wanneer een kind verschenen is op consult (14 en 24 maanden) bij het CJG en: de **thuis taal** van het kind niet de Nederlandse taal is OF beide ouders/ verzorgers of de ouder/ verzorger die met de dagelijkse zorg is belast een **opleidingsniveau** heeft maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg.

⁵ Tot de doelgroep volgens de oude definitie behoren peuters die minstens één ouder hebben die in een niet-westers land is geboren, of die een lage opleiding heeft.

Naar schatting kunnen 7.900 twee- en driejarigen (3.900 tweejarigen en 4.000 driejarigen) in de bevolking tot de doelgroep van het vve-beleid worden gerekend.⁶

Naar schatting komt het totaal aantal driejarige doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven uit op minimaal 3.320 en het totaal aantal tweejarigen op 2.450. We spreken hier van minimaal omdat uit de door de instellingen aangeleverde gegevens niet voor ieder kind is uit te maken of het tot de doelgroep behoort.

Deelname doelgroepeuters aan vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

Van alle twee- en driejarige doelgroepeuters die een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf bezoeken (*naar schatting* 5.760), bezoekt 82 procent een vve-locatie. Dat percentage is hoger dan in 2014 (80 procent), 2013 (77 procent), en 2012 (81 procent).

Van alle doelgroep driejarigen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven (ongeveer 3.320) bezoekt 83 procent een vve-locatie. Dat aandeel is gestegen ten opzichte van vorig jaar (82 procent) en 2013 (79 procent), maar nog iets lager dan in 2012 (84 procent).

Onder doelgroep tweejarigen (ongeveer 2.450) bezoekt 80 procent een vve-locatie, en dat aandeel is gestegen vergeleken met 2014 (77 procent) en 2013 (75 procent), en ook hoger dan in 2011 en 2012 (78 procent).

Twee- en driejarige doelgroepeuters die een peuterspeelzaal bezoeken (4.480), gaan bijna allemaal (95 procent) naar een vve-peuterspeelzaal. Dat is niet verwonderlijk: er zijn 163 peuterspeelzalen die vve aanbieden en 23 die dat niet doen (zie bijlage 2).

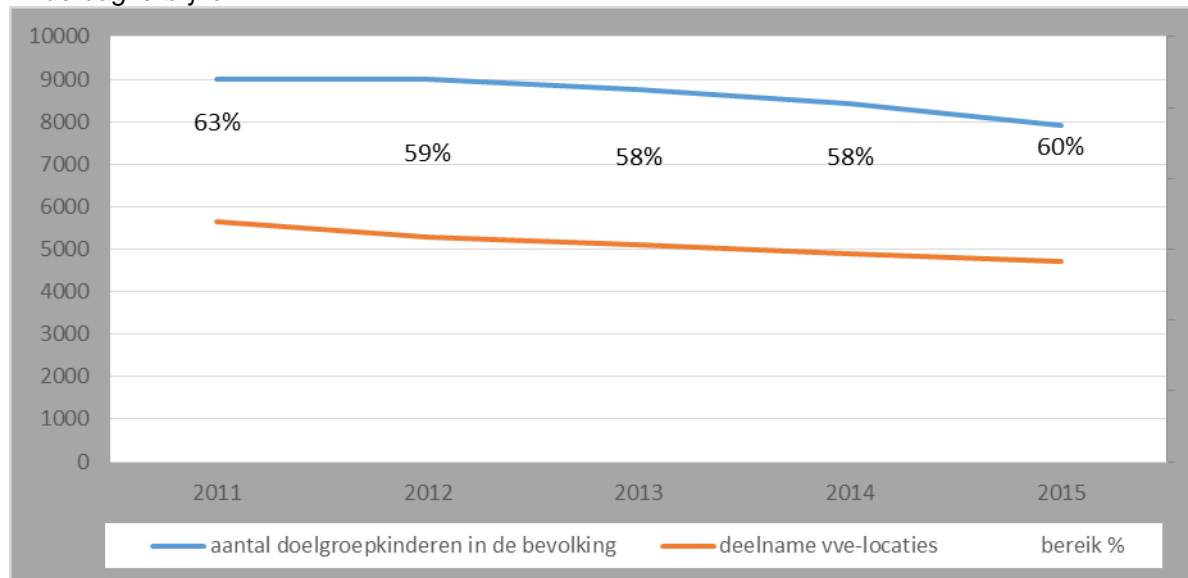
Van alle twee- en driejarige doelgroepeuters die een kinderdagverblijf bezoeken (1.280), gaat ruim een derde (34 procent) naar een vve-kinderdagverblijf. De verklaring ligt voor de hand: er zijn 49 vve-kinderdagverblijven en 137 kinderdagverblijven die geen vve aanbieden (zie bijlage 2). Voor de cijfers over het bereik van aantallen doelgroepkinderen: **tabellen 6, 7 en 8**.

Bereik doelgroepeuters door vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 4.710 twee- en driejarigen een vve-locatie. Dat betekent dat vve-locaties 59 procent van alle twee- en driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 7.900) bereiken. Dat is wat meer in vergelijking met 2014 en 2013 (58 procent).

⁶ Naast het feit dat het aantal twee- en driejarigen in de bevolking is afgenomen (van 15.026 naar 14.702), is het geschatte aantal twee- en driejarige doelgroepkinderen (opnieuw) afgenomen: van 8.410 naar 7.910. Dat is mede het gevolg van de in 2013 ingezette verbetering van registratie en (extra) controle van de toekenning van leerlinggewichten. Dit heeft ertoe geleid dat het leerlinggewicht, zoals wij dat in deze feitenkaart voor Rotterdam gebruiken, en waarop het geschatte aantal doelgroepeuters in de bevolking is gebaseerd, ten opzichte van 2014 (opnieuw) is gedaald.

Figuur 4 Ontwikkeling deelname en bereik doelgroeppeuters door vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven

Leeswijzer: de blauwe en rode lijn geven absolute aantallen aan volgens de linkeras. Het percentage is de verhouding van de absolute aantallen. Zo komt 60 procent in 2015 tot stand: 7.140 (aantal 2- en 3-jarigen dat een vve-locatie bezoekt) gedeeld door 7.910 (geschatte aantal 2- en 3-jarige doelgroepkinderen in de bevolking op 1 oktober 2015).

Van alle doelgroepkinderen op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven bezoeken ongeveer 2.740 driejarigen en 1.970 tweejarigen een vve-locatie. Dat betekent dat vve-locaties 68 procent van alle driejarige doelgroepkinderen in de bevolking (*naar schatting* 4.000) bereiken, en 51 procent van alle tweejarigen (*naar schatting* 3.900). Vergeleken met 2014 en 2013 is het bereik onder driejarige doelgroepkinderen in de bevolking gelijk gebleven (dat bereik is sinds 2011 nauwelijks veranderd). Het bereik onder tweejarige doelgroepkinderen in de bevolking is vergeleken met 2014 en 2013 gestegen (48 procent in 2014, 49 procent in 2013). Zie **tabel 9** voor de cijfers.

Deelname groepen nul

In **tabel 10** staan gegevens over twee- en driejarigen die een vve-peuterspeelzaal bezoeken waar een nulgroep wordt uitgevoerd. In Rotterdam wordt in 2015 op 122 locaties een nulgroep uitgevoerd (zie bijlage 3); dat waren in 2014 118, in 2013 107 en in 2012 nog 79 locaties. Op die 122 locaties nemen 3.350 twee- en driejarigen deel aan een nulgroep. Bijna driekwart daarvan woont in de gebiedsdelen Delfshaven, Feijenoord, IJsselmonde en Charlois. 76 procent van de 3.350 twee- en driejarigen die een nulgroep bezoeken, behoort tot de doelgroep.

Wachttijstonderzoek

De Oktobertelling kende in 2015 voor de vierde keer een wachttijstonderzoek onder vve-locaties. In bijlage 4 staan de kerngegevens van dat onderzoek. Het gaat om 1.000 twee- en driejarigen die op een wachtlijst staan voor een vve-peuterspeelzaal, en 20 op een wachtlijst voor een vve-kinderdagverblijf. Ten opzichte van 2014 is de wachtlijst afgenomen van 1.090 naar 1.020 twee- en driejarigen. Tussen 2012 en 2013 was de wachtlijst nog gegroeid van 700 naar 1.110.

Respons Oktobertelling 2015

Van 292 van de 372 locaties zijn gegevens verkregen. Dat is 78 procent van alle locaties. De respons van vve-peuterspeelzalen en vve-kinderdagverblijven is 100 procent, die van reguliere peuterspeelzalen 87 procent en die van reguliere kinderdagverblijven 44 procent. De respons van vve-locaties is 100 procent omdat het aanleveren van gegevens voor de vve-monitor één van de subsidieverplichtingen is. De respons onder de reguliere peuterspeelzalen en (vooral) de reguliere kinderdagverblijven is 'traditioneel' laag in vergelijking met de vve-locaties. Redenen om niet mee te werken zijn onwil, gebrek aan tijd en de kosten om de gevraagde gegevens uit de administratie te (laten) halen. In bijlage 2 staan de precieze aantallen.

Betrouwbaarheid van de cijfers

De cijfers in deze feitenkaart geven een goed beeld van de ontwikkelingen in de deelname van twee- en driejarigen aan (vve-)peuterspeelzalen en (vve-)kinderdagverblijven. Hierbij maken we de volgende kanttekeningen: van 292 locaties zijn deelnamegegevens bekend, waaronder alle vve-locaties. Voor 80 locaties, alle regulier – vooral kinderdagverblijven –, zijn de gegevens geschat.

Doordat de kwaliteit van de aangeleverde gegevens steeds beter wordt, kan de vve-doelgroep met het jaar nauwkeuriger worden bepaald. Maar ook hierbij gaat het uiteindelijk om een geschat aantal, omdat voor 80 locaties gecorrigeerd moet worden.

De aantallen doelgroepkinderen zijn minimum aantallen, omdat voor een deel van de kinderen (ongeveer 5 procent) niet te bepalen is of ze tot de doelgroep behoren. De noodzakelijke gegevens worden of niet geregistreerd of niet door ouders gemeld. Ook de aantallen doelgroepkinderen in de bevolking zijn geschat; er bestaat nog geen gemeentelijke registratie van doelgroepkinderen in de bevolking.

De deelname van Rotterdamse kinderen is bepaald op basis van postcodegegevens die door de instellingen zijn aangeleverd (van 0,6 procent is de postcode onbekend).

Tabel 1 Aantal vve-locaties, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal locaties	337	340	346	367	388	400	388	374	370	372
aantal vve-locaties	157	199	238	246	283	268	253	222	214	212
aantal reguliere locaties	180	141	108	121	105	132	135	152	156	160
aantal peuterspeelzalen	200	200	202	204	203	193	196	192	190	186
aantal vve-peuterspeelzalen	131	158	182	185	187	179	179	174	169	163
aantal reguliere peuterspeelzalen	69	42	20	19	16	14	17	18	21	23
aantal kinderdagverblijven	137	140	144	163	185	207	192	182	180	186
aantal vve-kinderdagverblijven	26	41	56	61	96	89	74	48	45	49
aantal reguliere kinderdagverblijven	111	99	88	102	89	118	118	134	135	137

Locaties	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal locaties	337	340	346	367	388	400	388	374	370	372
% vve-locaties	47%	59%	69%	67%	73%	67%	65%	59%	58%	57%
% reguliere locaties	53%	41%	31%	33%	27%	33%	35%	41%	42%	43%
aantal peuterspeelzalen	200	200	202	204	203	193	196	192	190	186
% vve-peuterspeelzalen	66%	79%	90%	91%	92%	93%	91%	91%	89%	88%
% reguliere peuterspeelzalen	35%	21%	10%	9%	8%	7%	9%	9%	11%	12%
aantal kinderdagverblijven	137	140	144	163	185	207	192	182	180	186
% vve-kinderdagverblijven	19%	29%	39%	37%	52%	43%	39%	26%	25%	26%
% reguliere kinderdagverblijven	81%	71%	61%	63%	48%	57%	61%	74%	75%	74%

Tabel 2 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	11.290	11.950	12.390	12.760	12.580	12.760	12.000	12.000
aantal in vve-locaties	-	-	7.180	7.390	8.510	8.350	7.700	7.320	7.290	7.140
aantal in reguliere locaties	-	-	4.110	4.560	3.880	4.410	4.880	5.440	4.710	4.860
aantal in peuterspeelzalen	-	-	5.990	6.010	6.010	6.000	6.280	6.730	6.930	6.840
aantal in vve-peuterspeelzalen	-	-	5.260	5.360	5.470	5.530	5.710	6.010	6.220	6.100
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	730	650	540	470	570	720	710	740
aantal in kinderdagverblijven	-	-	5.290	5.950	6.380	6.760	6.290	6.030	5.070	5.160
aantal in vve-kinderdagverblijven	-	-	1.920	2.030	3.030	2.810	1.990	1.310	1.070	1.040
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	3.370	3.920	3.350	3.950	4.300	4.720	4.000	4.120

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
% in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	11.290	11.950	12.390	12.759	12.573	12.760	12.000	12.000
% in vve-locaties	-	-	64%	62%	69%	65%	61%	57%	61%	60%
% in reguliere locaties	-	-	36%	38%	31%	35%	39%	43%	39%	41%
% in peuterspeelzalen	-	-	5.990	6.010	6.010	5.998	6.284	6.730	6.930	6.840
% in vve-peuterspeelzalen	-	-	88%	89%	91%	92%	91%	89%	90%	89%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	12%	11%	9%	8%	9%	11%	10%	11%
% in kinderdagverblijven	-	-	5.290	5.950	6.380	6.761	6.289	6.030	5.070	5.160
% in vve-kinderdagverblijven	-	-	36%	34%	47%	42%	32%	22%	21%	20%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	64%	66%	53%	58%	68%	78%	79%	80%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 3 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	6.370	6.310	6.170	6.310	6.380	6.610	6.630	6.940	6.650	6.590
aantal in vve-locaties	2.950	3.440	4.050	4.040	4.520	4.450	4.260	4.170	4.210	4.120
aantal in reguliere locaties	3.420	2.870	2.120	2.270	1.860	2.160	2.370	2.770	2.440	2.470
aantal in peuterspeelzalen	3.850	3.760	3.550	3.460	3.400	3.390	3.610	3.950	4.090	3.990
aantal in vve-peuterspeelzalen	2.380	2.810	3.080	3.080	3.090	3.110	3.290	3.510	3.670	3.570
aantal in reguliere peuterspeelzalen	1.470	950	470	380	310	280	320	440	420	420
aantal in kinderdagverblijven	2.520	2.550	2.620	2.850	2.980	3.220	3.020	2.990	2.560	2.600
aantal in vve-kinderdagverblijven	570	630	970	960	1.430	1.330	970	660	540	550
aantal in reguliere kinderdagverblijven	1.950	1.920	1.650	1.890	1.550	1.890	2.050	2.330	2.020	2.050

Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	6.370	6.310	6.170	6.310	6.380	6.606	6.626	6.940	6.650	6.590
% in vve-locaties	46%	55%	66%	64%	71%	67%	64%	60%	63%	63%
% in reguliere locaties	54%	45%	34%	36%	29%	33%	36%	40%	37%	37%
aantal in peuterspeelzalen	3.850	3.760	3.550	3.460	3.400	3.388	3.611	3.950	4.090	3.990
% in vve-peuterspeelzalen	62%	75%	87%	89%	91%	92%	91%	89%	90%	89%
% in reguliere peuterspeelzalen	38%	25%	13%	11%	9%	8%	9%	11%	10%	11%
aantal in kinderdagverblijven	2.520	2.550	2.620	2.850	2.980	3.218	3.015	2.990	2.560	2.600
% in vve-kinderdagverblijven	23%	25%	37%	34%	48%	41%	32%	22%	21%	21%
% in reguliere kinderdagverblijven	77%	75%	63%	66%	52%	59%	68%	78%	79%	79%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 4 Deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	5.120	5.640	6.010	6.150	5.950	5.820	5.350	5.410
aantal in vve-locaties	-	2.540	3.130	3.350	3.990	3.900	3.440	3.150	3.080	3.020
aantal in reguliere locaties	-	-	1.990	2.290	2.020	2.250	2.510	2.670	2.270	2.390
aantal in peuterspeelzalen	-	-	2.440	2.550	2.610	2.610	2.670	2.780	2.840	2.850
aantal in vve-peuterspeelzalen	-	2.010	2.180	2.280	2.380	2.420	2.420	2.500	2.550	2.530
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	260	270	230	190	250	280	290	320
aantal in kinderdagverblijven	-	-	2.670	3.100	3.400	3.540	3.270	3.040	2.510	2.560
aantal in vve-kinderdagverblijven	-	530	950	1.070	1.600	1.480	1.020	650	530	490
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	1.720	2.030	1.800	2.060	2.250	2.390	1.980	2.070

Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	5.120	5.640	6.010	6.153	5.947	5.820	5.350	5.410
% in vve-locaties	-	-	61%	59%	66%	63%	58%	54%	58%	56%
% in reguliere locaties	-	-	39%	41%	34%	37%	42%	46%	42%	44%
aantal in peuterspeelzalen	-	-	2.440	2.550	2.610	2.610	2.673	2.780	2.840	2.850
% in vve-peuterspeelzalen	-	-	89%	89%	91%	93%	91%	90%	90%	89%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	11%	11%	9%	7%	9%	10%	10%	11%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	2.670	3.100	3.400	3.543	3.274	3.040	2.510	2.560
% in vve-kinderdagverblijven	-	-	36%	35%	47%	42%	31%	21%	21%	19%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	64%	65%	53%	58%	69%	79%	79%	81%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 5 Bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2015

Twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in de bevolking	13.550	13.331	13.160	13.254	13.894	14.424	14.813	15.071	15.026	14.702
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	86%	90%	89%	88%	85%	85%	80%	82%
bereik vve-locaties	-	-	55%	56%	61%	58%	52%	49%	49%	49%
bereik reguliere locaties	-	-	31%	34%	28%	31%	33%	36%	31%	33%
bereik peuterspeelzalen	-	-	46%	45%	43%	42%	42%	45%	46%	47%
bereik vve-peuterspeelzalen	-	-	40%	40%	39%	38%	39%	40%	41%	41%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	6%	5%	4%	3%	4%	5%	5%	5%
bereik kinderdagverblijven	-	-	40%	45%	46%	47%	42%	40%	34%	35%
bereik vve-kinderdagverblijven	-	-	15%	15%	22%	19%	13%	9%	7%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	24%	27%	29%	31%	27%	28%
Driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in de bevolking	6.741	6.598	6.612	6.452	6.755	7.017	7.246	7.448	7.492	7.336
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	94%	96%	93%	98%	94%	94%	91%	93%	89%	90%
bereik vve-locaties	44%	52%	61%	63%	67%	63%	59%	56%	56%	56%
bereik reguliere locaties	51%	43%	32%	35%	28%	31%	33%	37%	33%	34%
bereik peuterspeelzalen	57%	57%	54%	54%	50%	48%	50%	53%	55%	54%
bereik vve-peuterspeelzalen	35%	43%	47%	48%	46%	44%	45%	47%	49%	49%
bereik reguliere peuterspeelzalen	22%	14%	7%	6%	5%	4%	4%	6%	6%	6%
bereik kinderdagverblijven	37%	39%	40%	44%	44%	46%	42%	40%	34%	35%
bereik vve-kinderdagverblijven	8%	10%	15%	15%	21%	19%	13%	9%	7%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	29%	29%	25%	29%	23%	27%	28%	31%	27%	28%
Tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in de bevolking	6.809	6.733	6.548	6.802	7.139	7.407	7.567	7.623	7.534	7.366
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	78%	83%	84%	83%	79%	76%	71%	73%
bereik vve-locaties	-	-	48%	49%	56%	53%	45%	41%	41%	41%
bereik reguliere locaties	-	-	30%	34%	28%	30%	33%	35%	30%	32%
bereik peuterspeelzalen	-	-	37%	37%	37%	35%	35%	36%	38%	39%
bereik vve-peuterspeelzalen	-	-	33%	34%	33%	33%	32%	33%	34%	34%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	4%	4%	3%	3%	3%	4%	4%	4%
bereik kinderdagverblijven	-	-	41%	46%	48%	48%	43%	40%	33%	35%
bereik vve-kinderdagverblijven	-	-	15%	16%	22%	20%	13%	9%	7%	7%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	26%	30%	25%	28%	30%	31%	26%	28%

Tabel 6 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	7.060	6.510	6.590	6.130	5.770
aantal in vve-locaties	-	-	-	-	-	5.660	5.280	5.090	4.890	4.710
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	1.400	1.230	1.500	1.240	1.060
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.320	4.490	4.730	4.640	4.480
aantal in vve-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.150	4.260	4.430	4.420	4.270
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	170	230	300	220	210
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	2.740	2.020	1.860	1.490	1.290
aantal in vve-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.510	1.020	660	470	440
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	1.230	1.010	1.200	1.020	850

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	7.057	6.517	6.590	6.130	5.770
% in vve-locaties	-	-	-	-	-	80%	81%	77%	80%	82%
% in reguliere locaties	-	-	-	-	-	20%	19%	23%	20%	18%
aantal in peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	4.315	4.492	4.730	4.640	4.480
% in vve-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	96%	95%	94%	95%	95%
% in reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	5%	6%	5%	5%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	2.742	2.025	1.860	1.490	1.290
% in vve-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	55%	50%	35%	32%	34%
% in reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	45%	50%	65%	68%	66%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 7 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 3-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	4.300	3.700	3.950	3.810	3.870	3.730	3.540	3.750	3.470	3.320
aantal in vve-locaties	2.410	2.650	3.070	2.960	3.090	3.050	2.960	2.950	2.850	2.740
aantal in reguliere locaties	1.890	1.050	880	850	780	680	580	800	620	580
aantal in peuterspeelzalen	2.980	2.570	2.550	2.400	2.600	2.430	2.580	2.800	2.730	2.620
aantal in vve-peuterspeelzalen	2.050	2.180	2.360	2.270	2.470	2.330	2.450	2.620	2.610	2.500
aantal in reguliere peuterspeelzalen	930	390	190	130	130	100	130	180	120	120
aantal in kinderdagverblijven	1.315	1.130	1.400	1.410	1.270	1.300	960	950	740	700
aantal in vve-kinderdagverblijven	350	480	710	690	620	720	510	330	240	240
aantal in reguliere kinderdagverblijven	965	650	690	720	650	580	450	620	500	460

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	4.300	3.700	3.950	3.810	3.870	3.726	3.544	3.750	3.470	3.320
% in vve-locaties	56%	72%	78%	78%	80%	82%	84%	79%	82%	83%
% in reguliere locaties	44%	28%	22%	22%	20%	18%	16%	21%	18%	17%
aantal in peuterspeelzalen	2.980	2.570	2.550	2.400	2.600	2.427	2.582	2.800	2.730	2.620
% in vve-peuterspeelzalen	69%	85%	93%	95%	95%	96%	95%	94%	96%	95%
% in reguliere peuterspeelzalen	31%	15%	7%	5%	5%	4%	5%	6%	4%	5%
aantal in kinderdagverblijven	1.315	1.130	1.400	1.410	1.270	1.299	962	950	740	700
% in vve-kinderdagverblijven	27%	42%	51%	49%	49%	55%	53%	35%	32%	34%
% in reguliere kinderdagverblijven	73%	58%	49%	51%	51%	45%	47%	65%	68%	66%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 8 Doelgroepkinderen: deelname aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2-jarigen, 2006-2015 (absolute aantallen en percentages)

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	3.330	2.970	2.840	2.660	2.450
aantal in vve-locaties	-	1.940	2.410	2.440	2.600	2.610	2.320	2.140	2.040	1.970
aantal in reguliere locaties	-	-	-	-	-	720	650	700	620	480
aantal in peuterspeelzalen			1.800	1.810	2.020	1.890	1.910	1.930	1.910	1.860
aantal in vve-peuterspeelzalen	-	1.530	1.690	1.720	1.910	1.820	1.810	1.810	1.810	1.770
aantal in reguliere peuterspeelzalen	-	-	110	90	110	70	100	120	100	90
aantal in kinderdagverblijven	-	-	1.400	1.490	1.460	1.440	1.060	910	750	590
aantal in vve-kinderdagverblijven	-	400	720	730	690	790	510	330	230	200
aantal in reguliere kinderdagverblijven	-	-	680	760	770	650	560	580	520	390

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	3.331	2.973	2.840	2.660	2.450
% in vve-locaties	-					78%	78%	75%	77%	80%
% in reguliere locaties	-					22%	22%	25%	23%	20%
aantal in peuterspeelzalen			1.800	1.810	2.020	1.888	1.910	1.930	1.910	1.860
% in vve-peuterspeelzalen	-					96%	95%	94%	95%	95%
% in reguliere peuterspeelzalen	-					4%	5%	6%	5%	5%
aantal in kinderdagverblijven	-	-	1.400	1.490	1.460	1.443	1.063	910	750	590
% in vve-kinderdagverblijven	-					55%	48%	36%	31%	34%
% in reguliere kinderdagverblijven	-					45%	53%	64%	69%	66%

Noot: alle aantallen zijn afgerond op tientallen. De aantallen kinderen in reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven zijn geschatte aantallen.

Tabel 9 Doelgroepkinderen: bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2015 (percentages zijn ten opzichte van het aantal in de bevolking)

Doelgroep twee- en driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal in de bevolking	-	-	-	-	-	8.990	9.010	8.750	8.420	7.910
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	79%	72%	75%	73%	73%
bereik vve-locaties	-	-	-	-	-	63%	59%	58%	58%	60%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	16%	14%	17%	15%	13%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	48%	50%	54%	55%	57%
bereik vve-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	46%	47%	51%	52%	54%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	3%	3%	3%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	30%	22%	21%	18%	16%
bereik vve-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	8%	6%	6%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	11%	14%	12%	11%

Vervolg Tabel 9 Doelgroepkinderen: bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, 2- en 3-jarigen, 2006-2015 (percentages zijn ten opzichte van het aantal in de bevolking)

Doelgroep driejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	4.450	4.420	4.350	4.210	4.010
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	84%	80%	86%	82%	83%
bereik vve-locaties	-	-	-	-	-	69%	67%	68%	68%	68%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	15%	13%	18%	15%	14%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	55%	58%	64%	65%	65%
bereik vve-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	52%	55%	60%	62%	62%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	3%	4%	3%	3%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	29%	22%	22%	18%	17%
bereik vve-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	16%	12%	8%	6%	6%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	13%	10%	14%	12%	11%

Doelgroep tweejarigen	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
aantal doelgroepkinderen in de bevolking	-	-	-	-	-	4.540	4.590	4.400	4.210	3.900
bereik peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	73%	65%	65%	63%	63%
bereik vve-locaties	-	-	-	-	-	57%	51%	49%	48%	51%
bereik reguliere locaties	-	-	-	-	-	16%	14%	16%	15%	12%
bereik peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	42%	42%	44%	45%	48%
bereik vve-peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	40%	39%	41%	43%	45%
bereik reguliere peuterspeelzalen	-	-	-	-	-	2%	2%	3%	2%	2%
bereik kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	32%	23%	21%	18%	15%
bereik vve-kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	17%	11%	8%	5%	5%
bereik reguliere kinderdagverblijven	-	-	-	-	-	14%	12%	13%	12%	10%

Tabel 10 Deelname nulgroepen naar woongebied; deelname doelgroepkinderen aan nulgroepen (absolute aantallen en percentages), 2015

Woongebied	2-jarigen	3-jarigen	2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	31	43	74
Delfshaven	222	346	568
Overschie	27	44	71
Noord	68	134	202
Hillegersberg-Schiebroek	14	30	44
Kralingen-Crooswijk	70	105	175
Feijenoord	237	425	662
IJsselmonde	208	281	489
Pernis	1	3	4
Prins Alexander	24	28	52
Charlois	313	443	756
Hoogvliet	84	141	225
Hoek van Holland	12	14	26
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	-	1	1
Rotterdam totaal	1.311	2.038	3.349
Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	22	38	60
Delfshaven	175	273	448
Overschie	18	30	48
Noord	58	107	165
Hillegersberg-Schiebroek	14	28	42
Kralingen-Crooswijk	54	82	136
Feijenoord	174	321	495
IJsselmonde	138	212	350
Pernis	1	2	3
Prins Alexander	20	25	45
Charlois	246	354	600
Hoogvliet	53	85	138
Hoek van Holland	10	13	23
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	-	1	1
Rotterdam totaal	983	1.571	2.554
Woongebied	doelgroep 2-jarigen	doelgroep 3-jarigen	doelgroep 2- en 3-jarigen
Rotterdam Centrum	71%	88%	81%
Delfshaven	79%	79%	79%
Overschie	67%	68%	68%
Noord	85%	80%	82%
Hillegersberg-Schiebroek	100%	93%	95%
Kralingen-Crooswijk	77%	78%	78%
Feijenoord	73%	76%	75%
IJsselmonde	66%	75%	72%
Pernis	100%	67%	75%
Prins Alexander	83%	89%	87%
Charlois	79%	80%	79%
Hoogvliet	63%	60%	61%
Hoek van Holland	83%	93%	88%
Rozenburg	-	-	-
Haven- en Industriegebieden	-	100%	100%
Rotterdam totaal	75%	77%	76%

BIJLAGE 1 gebruikte begrippen

- **vve**

vve staat voor voor- en vroegschoolse educatie en zorgt ervoor dat het kind succesvol in- en doorstroomt naar de basisschool. Het vve-programma loopt door in de eerste twee jaar van de basisschool. De gemeente Rotterdam verleent subsidie aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven die voorschoolse educatie aanbieden.

- **vve-locatie**

Is een peuterspeelzaal (*voorschool* of *groep nul*) of een kinderdagverblijf, waar gesubsidieerd met een erkend vve-programma wordt gewerkt.

- **vve-peuterspeelzaal**

Is een peuterspeelzaal waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd vve-programma: voorschool of groep nul.

- **Voorschool**

De voorschool is een peuterspeelzaal die samenwerkt met een basisschool en met een erkend vve-programma werkt. Een peuter brengt 10 uur per week door op een voorschool verdeeld over 3 of 4 dagdelen. De voorschool zit vaak in hetzelfde gebouw als de basisschool waarmee de voorschool samenwerkt.

- **Groep nul**

Groep nul verschilt in een aantal opzichten van een voorschool. Groep nul is een samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool en valt onder de pedagogische aansturing van de basisschool. Op die manier wordt de doorgaande leerlijn en zorg bij de overstap van groep nul naar groep 1 gegarandeerd. Er is verder een actief ouderprogramma. Peuters gaan bovendien 5 dagdelen per week (12,5 uur) naar een groep nul. Voor de groep staan twee leid(st)ers, waarvan er één hbo-gechoold is.

- **Reguliere peuterspeelzaal**

Op een reguliere peuterspeelzaal kunnen peuters gemiddeld twee dagdelen per week spelen en activiteiten doen met andere peuters. Er wordt geen (gesubsidieerd) vve-programma aangeboden.

- **vve-kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang waarbij wordt gewerkt met een gesubsidieerd vve-programma.

- **Regulier kinderdagverblijf**

Kinderdagopvang zonder vve-programma.

- **Doelgroepkinderen: oude definitie (tot 1 januari 2015)**

Een kind behoort tot de doelgroep van vve-beleid als minstens één van zijn ouders geboren is in een Niet-Westers land, of als een van zijn ouders een lage opleiding heeft genoten. Om te bepalen of een kind tot de doelgroep van beleid hoort, wordt gebruikt gemaakt van het geboorteland én het opleidingsniveau van de ouders.

- **Doelgroepkinderen: nieuwe definitie (vanaf 1 januari 2015)**

Er is sprake van een doelgroepkind voor de vve wanneer een kind verschenen is op consult (14 en 24 maanden) bij het CJG en:

de thuistaal van het kind niet de Nederlandse taal is OF beide ouders/ verzorgers of de ouder/ verzorger die met de dagelijkse zorg is belast een opleidingsniveau heeft van maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs of vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg.

Per oktober 2015 zijn peuters geplaatst op basis van de oude en de nieuwe definitie, afhankelijk van hun datum van plaatsing.

BIJLAGE 2 respons Oktobertelling 2015

Aantallen	vve- peuterspeelzalen	vve- kinderdagverblijven	Totaal vve-locaties
Totaal locaties	163	49	212
Responsaantallen Oktobertelling	163	49	212
Responspercentage Oktobertelling	100%	100%	100%
Totaal op lijst respons	6.278	1.151	7.429
Van buiten Rotterdam	143	83	226
Buurt onbekend	4	42	46
Buiten beoogde leeftijdsgroep	28	19	47
Geplaatst na peilweek	17	3	20

Aantallen	Reguliere peuterspeelzalen	Reguliere kinderdagverblijven	Totaal reguliere locaties
Totaal locaties	23	137	160
Responsaantallen Oktobertelling	20	60	80
Responspercentage Oktobertelling	87%	44%	50%
Totaal op lijst respons	650	1.590	2.240
Van buiten Rotterdam	30	119	149
Buurt onbekend	2	13	15
Buiten beoogde leeftijdsgroep	4	78	82
Geplaatst na peilweek	7	4	11

Aantallen	Peuterspeelzalen	Kinderdagverblijven	Totaal locaties
Totaal locaties	186	186	372
Responsaantallen Oktobertelling	183	109	292
Responspercentage Oktobertelling	98%	59%	78%
Totaal op lijst respons	6.928	2.741	9.669
Van buiten Rotterdam	173	202	375
Buurt onbekend	6	55	61
Buiten beoogde leeftijdsgroep	32	97	129
Geplaatst na peilweek	24	7	31

BIJLAGE 3 peuterspeelzalen en kinderdagverblijven per gebied

	vve- peuterspeelzalen	reguliere peuterspeelzalen	totaal aantal peuterspeelzalen
Rotterdam Centrum	6	0	6
Delfshaven	23	0	23
Overschie	3	4	7
Noord	13	3	16
Hillegersberg-Schiebroek	4	4	8
Kralingen-Crooswijk	11	1	12
Feijenoord	32	2	34
IJsselmonde	19	0	19
Pernis	0	0	0
Prins Alexander	13	6	19
Charlois	23	0	23
Hoogvliet	12	1	13
Hoek van Holland	1	1	2
Rozenburg	3	1	4
Rotterdam totaal	163	23	186
	vve- kinderdagverblijven	reguliere kinderdagverblijven	totaal aantal kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	6	15	21
Delfshaven	7	17	24
Overschie	1	4	5
Noord	4	14	18
Hillegersberg-Schiebroek	0	22	22
Kralingen-Crooswijk	2	15	17
Feijenoord	8	10	18
IJsselmonde	5	9	14
Pernis	0	1	1
Prins Alexander	2	14	16
Charlois	8	9	17
Hoogvliet	5	1	6
Hoek van Holland	0	5	5
Rozenburg	1	1	2
Rotterdam totaal	49	137	186

	Totaal aantal peuterspeelzalen en kinderdagverblijven	Totaal aantal vve- peuterspeelzalen en vve- kinderdagverblijven	Totaal aantal reguliere peuterspeelzalen en reguliere kinderdagverblijven
Rotterdam Centrum	27	12	15
Delfshaven	47	30	17
Overschie	12	4	8
Noord	34	17	17
Hillegersberg-Schiebroek	30	4	26
Kralingen-Crooswijk	29	13	16
Feijenoord	52	40	12
IJsselmonde	33	24	9
Pernis	1	0	1
Prins Alexander	35	15	20
Charlois	40	31	9
Hoogvliet	19	17	2
Hoek van Holland	7	1	6
Rozenburg	6	4	2
Rotterdam totaal	372	212	160

vve-peuterspeelzalen met groep(en) nul	2012	2013	2014	2015
Rotterdam Centrum	3	3	3	3
Delfshaven	14	16	18	19
Overschie	2	3	3	3
Noord	7	11	9	9
Hillegersberg-Schiebroek	-	1	1	1
Kralingen-Crooswijk	7	8	7	8
Feijenoord	14	22	27	27
IJsselmonde	8	13	16	16
Pernis	-	-	-	-
Prins Alexander	1	1	3	3
Charlois	19	22	22	22
Hoogvliet	4	7	9	10
Hoek van Holland	-	-	-	1
Rozenburg	-	-	-	-
Rotterdam totaal	79	107	118	122

BIJLAGE 4

Kerngegevens vve-wachtlijsten 2015

Aanlevering gegevens:

212 vve-locaties:

- 163 peuterspeelzalen (psz)
- 49 kinderdagverblijven (kdv)

Samenvattend

Van de 212 vve-locaties houden we, als we:

- alleen naar de wachtlijst op peildatum 12 oktober 2015 kijken
- alleen naar 2- en 3-jarigen kijken
- kinderen die volgens de Oktobertelling op de peildatum reeds op een vve-locatie waren geplaatst, van de wachtlijst af hebben gehaald
- kinderen, als ze op 2 of meer locaties op de wachtlijst stonden, één keer hebben meegeteld

133 locaties over die op 12 oktober 2015 een wachtlijst hebben⁷. Van de 212 vve-locaties hebben dus 79 locaties geen wachtlijst

Deze **133** locaties betreffen 129 vve-peuterspeelzalen en 4 vve-kinderdagverblijven

Op die 133 locaties staan **1.018** kinderen op de wachtlijst. Van de 1.018 kinderen op de wachtlijst weten we van 78 kinderen dat ze al ergens geplaatst zijn, maar niet op een locatie van voorkeur en werksoort.

Die 78 kinderen willen op een vve-psz of vve-kdv geplaatst worden, maar ze zijn:

- Geplaatst op reg-psz wachtend op vve-psz van zelfde organisatie (5)
- Geplaatst op reg-psz wachtend op vve-psz van andere organisatie (8)
- Geplaatst op vve-psz wachtend op vve-kdv van andere organisatie (5)
- Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-kdv van andere organisatie (1)
- Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-psz van dezelfde organisatie (8)
- Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-psz van andere organisatie (17)
- Geplaatst op vve-kdv wachtend op vve-psz van dezelfde organisatie (6)
- Geplaatst op vve-kdv wachtend op vve-psz van andere organisatie (28)

Gegevens in detail

Op peildatum 12 oktober 2015 hebben 129 van de 163 **vve-peuterspeelzalen** (79%) een wachtlijst voor 2- en/of 3-jarigen: het gaat dan om **1.001** 2- en 3-jarigen (751 2-jarigen, 250 3-jarigen). 4 van de 49 **vve-kinderdagverblijven** (8%) hebben een wachtlijst: het gaat dan om **17** 2- en 3-jarigen (11 2-jarigen, 6 3-jarigen).

Van de 1.018 2- en 3-jarigen staan er 528 op de wachtlijst voor een groep nul (403 2-jarigen, 125 3-jarigen) en 353 voor een voorschool (259 2-jarigen, 94 3-jarigen); bij 120 2- en 3-jarigen is als voorkeur groep nul/voorschool opgegeven (89 2-jarigen, 31 3-jarigen). 17 kinderen staan op een wachtlijst voor een vve-kinderdagverblijf (11 2-jarigen, 6 3-jarigen).

Voorkeur werksoort	2 jaar	3 jaar	Totaal
Groep 0	403	125	528
Voorschool	259	94	353
Groep 0 of Voorschool	89	31	120
vve-kinderdagverblijf	11	6	17
Total	762	256	1.018

⁷ Dat is 63 procent van alle vve-locaties, vergelijkbaar met vorig jaar. In 2013 gold dat voor 64 procent van alle vve-locaties en in 2012 voor 50 procent.

Van alle 2- en 3-jarigen die op een vve-wachtlIJst staan op 12 oktober 2015 (dus 1.018 totaal), is van 7 kinderen geen postcode bekend. We weten waar de locaties liggen waar deze 7 kinderen op de wachtlIJst staan⁸; we mogen aannemen dat een aanzienlijk deel ook woont in de gebiedsdelen waar ze op de wachtlIJst staan.

De 1.011 kinderen wonen in:

Kinderen afkomstig uit ...	2 jaar	3 jaar	Totaal
Buiten Rotterdam	25	14	39
Rotterdam Centrum	17	14	31
Delfshaven	91	19	110
Overschie	23	2	25
Noord	46	11	57
Hillegersberg-Schiebroek	29	2	31
Kralingen-Crooswijk	64	26	90
Feijenoord	105	38	143
IJsselmonde	110	44	154
Pernis	1	1	2
Prins Alexander	60	12	72
Charlois	120	38	158
Hoogvliet	65	31	96
Hoek van Holland			
Rozenburg	2	1	3
Totaal	758	253	1.011
postcode onbekend	4	3	7
Totaal op wachtlIJst	762	256	1.018

Strikt genomen gaat het alleen om kinderen uit Rotterdam: dat zou betekenen dat de wachtlIJst uit 979 2- en 3-jarige kinderen bestaat

De 133 locaties waar de 1.018 kinderen op de wachtlIJst staan, liggen in:

	vve-kinderdagverblijf	vve-peuterspeelzaal	Totaal
Rotterdam Centrum	1	5	6
Delfshaven		15	15
Overschie		3	3
Noord		11	11
Hillegersberg-Schiebroek		3	3
Kralingen-Crooswijk	2	11	13
Feijenoord		23	23
IJsselmonde	1	14	15
Prins Alexander		11	11
Charlois		19	19
Hoogvliet		12	12
Hoek van Holland			
Rozenburg		2	2
	4	129	133

⁸ De kinderen van wie de postcode onbekend is (7), staan op de wachtlIJst van een locatie in de gebieden: Feijenoord (4), Prins Alexander (1), Delfshaven (1) en Noord (1).

Aantal kinderen op wachtlijst, per gebied:

	Gemiddeld			Aantal locaties			Aantal kinderen			Toe-/afname 14-15	
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	%	Abs
Rotterdam Centrum	11,3	13,5	5,2	4	6	6	45	81	31	-62%	-50
Delfshaven	5,6	6,9	7,7	14	16	15	79	111	115	4%	4
Overschie	3,7	4,0	10,7	3	2	3	11	8	32	300%	24
Noord	7,4	6,9	5,5	14	7	11	104	48	60	25%	12
Hillegersberg-Schiebroek	9,3	8,6	10,0	4	5	3	37	43	30	-30%	-13
Kralingen-Crooswijk	5,9	9,8	7,2	10	9	13	59	88	94	7%	6
Feijenoord	7,2	7,1	7,0	33	31	23	237	221	161	-27%	-60
IJsselmonde	11,1	9,3	9,7	14	17	15	156	158	145	-8%	-13
Prins Alexander	4,1	6,1	6,5	10	11	11	41	67	71	6%	4
Charlois	10,8	9,2	9,3	23	19	19	249	174	176	1%	2
Hoogvliet	8,7	7,5	8,4	10	11	12	87	83	101	22%	18
Hoek van Holland	1,0	4,0		1	1		1	4		-100%	-4
Rozenburg	6,0		1,0	1		2	6		2		2
Totaal Rotterdam	7,9	8,0	7,7	141	135	133	1.112	1.086	1.018	-6%	-68

Er zijn vergeleken met vorig jaar minder locaties met een wachtlijst (van 135 naar 133). Het gemiddeld aantal kinderen dat op een wachtlijst staat per gebied is licht gedaald (van 8,0 in 2014 naar 7,7 dit jaar). Als we Rozenburg (2 kinderen op de wachtlijst) en Hoek van Holland (geen wachtlijst) buiten beschouwing laten, dan valt op dat Overschie zowel relatief (300 procent) als absoluut (+24) de grootste toename in de wachtlijsten laat zien. Ook in Hoogvliet (+18) en Noord (+12) is sprake van een toename van meer dan 10. Daar staat tegenover dat in de gebieden Feijenoord (-60), Rotterdam Centrum (-50), Hillegersberg-Schiebroek (-13) en IJsselmonde (-13) de wachtlijsten met meer dan 10 zijn afgenomen.

Kinderen die wel/niet volgens de Oktobertelling reeds ergens anders geplaatst zijn:

	2 jr	3 jr	Totaal
Op wachtlijst, niet al ergens geplaatst	704	236	940
Geplaatst op reg-psz wachtend op vve-psz van zelfde organisatie	5		5
Geplaatst op reg-psz wachtend op vve-psz van andere organisatie	5	3	8
Geplaatst op vve-psz wachtend op vve-kdv van andere organisatie	4	1	5
Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-kdv van andere organisatie	1		1
Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-psz van dezelfde organisatie	6	2	8
Geplaatst op reg-kdv wachtend op vve-psz van andere organisatie	11	6	17
Geplaatst op vve-kdv wachtend op vve-psz van dezelfde organisatie	4	2	6
Geplaatst op vve-kdv wachtend op vve-psz van andere organisatie	22	6	28
	762	256	1.018

Het aantal van 78 kinderen die reeds ergens geplaatst zijn, is een ondergrens: de koppeling met de Oktobertelling is niet optimaal door onvolledige gegevens van wachtlijstkinderen en/of de Oktobertelling